Täysistunto

Tiistai 10.10.2017 klo 13.59—17.18

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kiinteistöverolain muuttamisesta
Hallituksen esitys HE 133/2017 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu

15.03 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Eli taiteesta veroihin. Kyseessä on kiinteistöveron korotusesitys ja valitettavasti jo kolmas sellainen peräkkäin tällä hallituskaudella. Hallitushan on ohjelmassaan tavoittelemassa 100 miljoonan korotusta kiinteistöveroon. Sitä on parina vuotena jo tehty, ja nyt viime vuonna tälle vuodelle toteutettiin esimerkiksi 50 miljoonan ylimääräinenkin korotus aiottuun nähden, mikä siis tarkoittaa, että hallitus sinänsä on jo saavuttanut oman 100 miljoonan tavoitteensa mutta silti, siitä huolimatta, näitä veronkorotuksia jatketaan. SDP:hän ei ole näitä korotuksia ollut tukemassa monesta syystä, ja edelleen haluan esittää huolen tästäkin eteenpäin.

Tässä esityksessähän on mukana myös se, että hallitus kompensoi kiinteistöverolla osittain varhaiskasvatusmaksujen laskua. Mielestäni varhaiskasvatusmaksujen lasku on erittäin hyvä asia. Myös SDP on sitä ollut tukemassa ja tavoittelemassa. Meillä on myös oma mallimme sen suhteen. Mutta se ei ole hyvä, että yksi kompensaation muoto tehdään jälleen kerran korottamalla kiinteistöveroja. Olisi toimittava niin, että koko kompensaatio tulisi tämän yhteisöveron kautta, mistä osa nyt tulee, ja valtionosuuksien kautta, mistä osa nyt tulee, ja tässä suhteessa tämä kiinteistöveron korotus olisi pitänyt ehdottomasti kaiken kaikkiaan jättää pois. Eihän tämä ole ikään kuin valtion kompensaatio kunnille päivähoitomaksujen alentamisesta, vaan tämä on kuntalaisten kompensaatio, mikä tulee. [Ben Zyskowicz: Mitä se valtion raha sitten on? Kenen rahaa se on?] Tämä on kuntalaisten kompensaatio. Jälleen kerran kuntalaiset pistetään maksamaan lisääntyvinä asumismenoina kaiken kaikkiaan.

Tämä on ongelmallinen myös siinä, niin kuin tiedämme, jos luemme hallituksen omaa esitystäkin, että tämähän ei ole tasapuolinen myöskään alueellisesti, vaan nimenomaisesti valtaosa näistäkin esityksistä kohdentuu sitten esimerkiksi juuri pääkaupunkiseutuun. Sitä kautta hallitus itsekin toteaa esityksessään, että ongelmia on muun muassa tässä tasapuolisuudessa. Mielestäni tässä [Olavin Ala-Nissilän välihuuto] — hyvä edustaja Ala-Nissilä, malttakaa nyt kuunnella, tämä on tärkeä asia — ei nimittäin voi sivuuttaa sitä tosiasiaa, että tänä päivänä asumiskustannukset ovat liian korkeat ja hallitus omilla toimillaan, kimpulla toimia, vuosi vuodelta on myös kasvattanut näitä asumiskustannuksia. Muun muassa Omakotiliitto ja Kiinteistöliitto ovat omissa asiantuntijalausunnoissaan suhtautuneet tähän hy-

vin huolestuneesti kaiken kaikkiaan. Kun samaan syssyyn sitten kiinteistöveroa jälleen kerran, kolmatta kertaa peräkkäin, tämä hallitus pakkonostaa ja samaan aikaan se nostaa lämmityskustannuksia, samaan aikaan se leikkaa asuntolainan korkovähennysoikeutta, niin kyllä siinä aika monelle pienituloiselle eläkkeensaajalle ja lapsiperheelle tulee vaikeita aikoja. Lapsiperheiden osalta todettakoon vielä, että tämä ei edes riitä vaan sitten veroja vielä kiristetäänkin. Ainoana ryhmänä pieni- ja keskituloisten lapsiperheiden verotus kiristyy.

Eli siksi, puhemies, kiinnittäisin vakavaa huomiota siihen, että hallitus pakkonostaa kiinteistöveroa jo kolmatta kertaa kaiken kaikkiaan. [Hannu Hoskonen: Rajoja, rajoja!] — Kyllä, se on pakkokorotus osalle kunnista, ja se valitettavasti vaikuttaa eniten esimerkiksi juuri täällä pääkaupunkiseudulla, jossa muutenkin asumiskustannukset ovat aivan liian korkeat. — Siksi tämä esitys mielestäni ei ole kaiken kaikkiaan perusteltu. Toivon myös, hallituspuolueet, että kun tässä nyt tätä esitystä katsotte, lukekaa myös sen esityksen perustelut, mitä siellä sanotaan. Kyllä sielläkin nämä ongelmat tuodaan esiin kaiken kaikkiaan.

Esimerkiksi Kiinteistöliiton ja Omakotiliiton laskelmissa on muuten esitetty huoli siitä, että kaiken kaikkiaan asumismenot kasvavat huomattavasti nopeammin kuin esimerkiksi palkansaajien ja eläkkeensaajien nettotulot. Myös tämänkaltaisiin asioihin olisi mielestäni syytä kiinnittää tässä yhteydessä huomiota. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Otamme vielä edustaja Kankaanniemen ja Ala-Nissilän puheenvuorot, ja sen jälkeen menemme debattiin.

15.08 **Toimi Kankaanniemi ps:** Herra puhemies! Kun kiinteistöverolaki 25 vuotta sitten säädettiin, niin sillä korvattiin katumaksu, asuntotulovero ja manttaalimaksu ja sen taso pantiin sellaiseksi, että se suunnilleen noita menetyksiä korvaa, eli vakinaisella asunnolla alaraja oli 0,10. Nyt alaraja on nousemassa tällä hallituksen esityksellä ensi vuodelle jo yli 0,40:n, eli se on nelinkertaistunut, ja yläraja tietysti on noussut samalla tavalla, 0,40:stä 1:een on nousemassa tässä. Eli voi sanoa, että tästä kiinteistöverosta on tullut uusi varallisuusvero. [Ben Zyskowicz: Ja siksi demarit vastustaa sitä! — Pia Viitasen välihuuto] — Edustaja Viitanen, sosiaalidemokraatit poistivat varallisuusveron kaikkein rikkaimmilta kymmenen vuotta sitten, 40 000:lta Suomen rikkaimmalta. Sen jälkeen on menetetty varallisuusverotuloja puolitoista miljardia. — Nyt sitten tämä hallitus korottaa yli ohjelmansa tätä kiinteistöveroa ja näin lisää asumiskustannuksia esimerkiksi niissä kunnissa, jotka ovat sen alarajalla pitäneet eli ovat pitäneet sen kohtuullisena.

Oikeastaan voi sanoa periaatteena, että on helpompi maksaa veroja tuloista kuin asumisesta, varallisuudesta, silloin kun on velkaa eikä ole tuloja. Ja monella ihmisellä, eläkeläisellä ja muulla, on tilanne se, että heillä ehkä ei ole velkaa mutta ei ole myöskään tuloja paljon ollenkaan, ja tämä kiinteistöveron jatkuva korottaminen iskee täydellä voimalla. Eli näin ei voi kyllä pitää kohtuullisena tätä politiikkaa, että nyt jo viidennen kerran kaiken kaikkiaan korotetaan kiinteistöveron alarajaa ja siirretään verorasitusta esimerkiksi asumiseen, keskeisesti juuri asumiseen. Jossakin on se kipuraja, ja mielestäni se on kyllä tullut. [Pia Viitanen: Kankaanniemi siirtyi oppositioon!] Hallitusohjelman mukainen summa ylittyy tällä esityksellä, ja tältä osin tätä voi jo kyllä pitää kohtuuttomana. Kiinteistövero ei ota huomioon todellakaan verovelvollisen tuloja eikä velkoja, se ottaa vain tietyn prosenttiosuuden siitä kiinteistöverotettavasta arvosta, ja näin ollen se on varsin raaka monelle

pienituloiselle ja myös aika epäoikeudenmukainenkin silloin, kun se on näin korkea kuin mihin se menee.

Tänään havaittiin, että pormestari Vapaavuori esittää Helsingissä 1 prosenttiyksikön alennusta tuloveroprosenttiin. [Olavi Ala-Nissilä: Puolen!] — Puoliko se oli? [Olavi Ala-Nissilä: Puolen prosenttiyksikön!] — Ei kun kyllä se taisi olla prosentti, mutta se siitä. — Mutta kun samalla nämä kiinteistöverot nousevat, niin se on tietysti tietyllä tavalla siirtoa tuloa saavilta niille, jotka esimerkiksi joutuvat käyttämään pääosan tuloistaan asumiseen. Alarajahan on kiinteistöverossa pakottava, sitä ei voi kunta säätää toisin. Lämmityskustannukset esimerkiksi nousevat ensi vuonna ja rasittavat asumista. Eli tässä on kyllä lapsiperheille, pienituloisille aikamoinen rasitelisäys tulossa ensi vuodelle, ja tämä on vastoin sitä oikeudenmukaista linjaa, joka meillä pitäisi veropolitiikassa olla.

Arvoisa puhemies! Katson, että nyt olemme tulleet sille rajalle, että ei ole kohtuullista siirtää verorasitusta asumiseen tällä tavalla, ja siksi en näe tätä esitystä perusteltuna. Näyttää myös siltä, että tätä on monella taholla jo muutoinkin vastustettu kohtuuttomana. Todellakin tällainen siirto asumiseen on vastoin sitä politiikkaa, mikä olisi järkevää ja vastuullista.

Ja sosiaalidemokraatit todellakin ovat nyt mielenkiintoisessa tilanteessa. Heidän ollessaan johdossa, kun edustaja Heinäluoma oli valtiovarainministerinä, hän poisti varallisuusveron, ja nyt tekin olette olleet ainakin kaksi kertaa historian aikana korottamassa kiinteistöveroa. [Pia Viitanen: Montako kertaa Toimi Kankaanniemi tällä kaudella nosti kiinteistöveroa ennen kuin oppositio rupesi vastustamaan?] Mikä teidän linjanne on? Hallituksen linja näkyy tässä ja ylittää sen kohtuuden, mikä olisi järkevää ja vastuullista.

15.13 **Olavi Ala-Nissilä kesk:** Arvoisa herra puhemies! Jos mennään vanhoja muistelemaan, niin pitää viime vaalikaudelta todeta, että silloin verotus kiristyi, taisi joka vuosi kiristyä. Nyt kokonaisveroaste kääntyy selkeästi laskuun, ja se on kansalaisten kannalta tärkeä asia. [Pia Viitanen: Kenen pussiin?]

Suuri linjahan tässä on, että tuloverotusta kevennetään, työn verotusta kevennetään, koska halutaan edistää työllisyyttä, ihmisten toimeentuloa. Tämä on se suuri linja. Kiinteistövero ei ole ongelmaton tietenkään. Nyt se nousee pakolla niissä kunnissa, joissa se on ollut alhaalla, koska se alaraja ei muita koske. Tämä asia on kunnan päätöksenteon varassa. Ei se tietenkään ole ongelmaton, mutta minusta on tärkeätä, että veropolitiikassa tällä hallituksella on painopiste työn ja toimeentulon verotuksen keventämisessä.

Puhemies! Kiinteistövero tarvitsee uudistamista. Parhaillaan on kiinteistöveron uudistamishanke meneillään. On totta, että sitä kertyy täältä pääkaupunkiseudulta, koska täällä on kiinteistöjä ja ne ovat arvokkaita. Kyllä minä todella näen ongelman enemmän tuolla vaikka nyt ihan Itä-Suomessa, missä kiinteistöt eivät edes käy kaupaksi ja joudutaan maksamaan kovalla prosentilla kiinteistöveroa. Täällä Helsingissä todellakin verotus kevenee nyt, kun mennään puoli prosenttiyksikköä alaspäin, ja se on tietysti hyvä asia, mutta en minä tuota pormestari Vapaavuoren asennetta kaikilta osin hyväksy, että Helsinki on niin kuin se napa ja täällä on kova valitus päällä, mutta kuitenkin täällä päästään selvästi pienemmällä verorasituksella kuin muualla maassa.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt on mahdollisuus pyytää minuutin mittaisia vastauspuheenvuoroja V-painiketta painaen, ja ne aloittaa edustaja Zyskowicz.

15.15 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Viitanen sanoi, että ei tässä kompensoida kuntalaisille päivähoitomaksujen alentumista, koska tämähän kerätään [Pia Viitasen välihuuto] kuntalaisilta kiinteistöveron korotuksilla sen sijaan, että se kompensoitaisiin valtion rahoista. En tiedä, edustaja Viitanen, mistä te luulette, että valtion verotulot tulevat, mutta voin kertoa teille, että valtion verotulot eivät tule mistään avaruudesta, vaan ihan tavalliset suomalaiset maksavat valtiolle veroa, ja sitä valtion tuloa sitten käytetään muun muassa kuntien valtionosuuksiin.

Kukaan ei ole iloinen, että joudutaan asumiskustannuksia korottamaan kiinteistöveron muodossa, mutta kuten edustaja Ala-Nissiläkin totesi, niin tämän hallituksen linjana on se, että ennen kaikkea työnteon ja yrittäjyyden verotusta pyritään keventämään, koska se on kaikkein tärkeintä Suomen talouskasvun kannalta.

15.16 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eiköhän nyt voida lopettaa se humpuuki, että kenenkään verotus ei kiristy, kuten täällä sanotaan usein salissa, koska kyllä tämä kiristää omakotiasujien verotusta nimenomaan Helsingissä, pääkaupunkiseudulla. Tässä hallituksen esityksessä esitetään laskelma, että jos on 35 vuotta vanha omakotitalo 1 000 neliön tontilla, sen kiinteistövero nousee — nyt siis jo kolmannen kerran peräkkäin — ensi vuonna 100 euroa eli yli 10 prosenttia. Se on aika huomattava kiristys, ja auta armias, jos siellä omakotitalossa asuu koululaisperhe, koska heidän verotuksensa kiristyy vielä sitäkin kautta, että verotuksen lapsivähennys poistuu, ja sitä ei kompensoida koululaisperheille milläkään tavalla. [Olavi Ala-Nissilän välihuuto] Joten jos sovitaan näin, että ei enää jatkossa väitetä, että verotus ei kenelläkään kiristy. Kyllä se kiristyy, ja vielä epäoikeudenmukaisella tavalla, koska tämä kiinteistövero on menossa remonttiin kolmen vuoden päästä. Malttaisitte nyt odottaa ettekä joka vuosi korottaisi sitä, [Puhemies koputtaa] se vääristää tätä verotusta entisestään.

15.17 **Ari Torniainen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Veronkorotukset eivät ole koskaan olleet miellyttäviä, ja niistä varmaan on mielipiteitä suuntaan jos toiseenkin. Kiinteistövero kaiken kaikkiaan ei ole ongelmaton asia, siitä varmaan ollaan yksimielisiä tässä. Kiinteistövero kaiken kaikkiaan tarvitsee sen uudistuksen, ja on erittäin hyvä, että se toteutetaan myöskin lähivuosina. Se on hyvä asia, ja itse toivon sitä.

Tämä lakiesityshän, minkä nyt on hallitus tuonut tänne meille käsiteltäväksi, nostaa alarajoja käytännössä ja ei koske kaikkia kuntia. Se, mikä tiedotusvälineissä on ollut jo esillä ja minkä monet ovat ottaneet esille, että tämä kaikkien omakotiasujien kuluja nostaa, ei pidä paikkaansa. Se koskee niitä kuntia, joilla on kiinteistöverot näissä asioissa siellä alarajalla, ja nimenomaan alarajoja nostetaan. Se on huomionarvoista. Kaiken kaikkiaan olen huolestunut [Puhemies koputtaa] siitä, että kiinteistöjen arvot muuttuvat huomattavasti eri puolilla Suomea. Se on iso ongelma.

15.19 **Krista Mikkonen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuntien näkökulmastahan kiinteistövero on siinä mielessä hyvä vero, että tiedetään aika tarkkaan, minkä verran siitä saadaan verotuloja, ja toisaalta silloin veropohja laajenee myös muihin kuin kunnassa asuviin, myös niihin, jotka omistavat kunnassa kiinteistön. Mutta se ongelma kunnan näkökulmastakin kiinteistöverossa on, että tämä verotusarvo, mikä kiinteistöille ja tonteille määräytyy, ei läheskään aina ole suhteessa siihen todellisuuteen, mikä se kiinteistön arvo itsessään on. Tähän tarvittaisiin kyllä muutosta niin, että paremmin se kiinteistö-

vero vastaisi sitä todellista arvoa, koska nyt varsinkin laajojen kuntien alueella, missä on erityyppistä asumista, on maaseutumaista ja kaupunkimaista, vero voi olla samanlainen kiinteistöille, jotka todellisuudessa arvoltaan aivan [Puhemies koputtaa] poikkeavat toisistaan.

15.20 **Sami Savio ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kankaanniemi otti tässä edellä hyvin esille sen, että tämä hallitusohjelman tavoite kiinteistöveron tuoton 100 miljoonan euron lisäyksestä on jo saavutettu, ja kohtuullisuuden nimissä onkin todettava, että tämän uuden esityksen myötä asumisen kustannukset nousisivat edelleen ja koskettaisivat tosiaan kaikkein pienituloisimpia kansalaisia. Näissä vakituisten asuntojen kiinteistöveroprosenttirajat eivät sentään vielä ensi vuonna tulisi nousemaan, mutta vuodelle 2019 niihinkin on tulossa korotuksia.

Tämä yleisen kiinteistöveroprosentin alaraja nousisi tämän esityksen myötä 1,03 prosenttiin, ja se on korkeampi kuin tämän yleisen kiinteistöveroprosentin yläraja oli vielä kymmenen vuotta sitten eli hyvin korkea. Kiinteistöveron tuotto on kaksinkertaistunut vuosikymmenen aikana, eli sen osuus verorasituksesta on varsin suuri, ja tämä yleisen kiinteistöveroprosentin alarajan nosto johtaisi siihen, että peräti 170 kuntaa eli yli puolet Suomen kunnista joutuisi nostamaan [Puhemies koputtaa] yleistä kiinteistöveroprosenttia.

15.21 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiinteistöverotuksessa on piirteitä, jotka ovat verojärjestelmän kannalta hyviä: tuotto on varma, ja veroa on vaikea kiertää, kun veropohja on liikkumaton. Lisäksi kiinteistövero voi tehostaa maankäyttöä, kaupunkialueilla erityisesti. Ongelmana on kuitenkin sen asumisen hintaa nostava vaikutus, vaikka kiinteistövero ei itsessään olekaan asumiskustannusten nousun pääsyy mutta kuitenkin yksi osatekijä siinä. Ongelma on erityisesti pienituloisille omakotitalossa asuville kohdistuva verorasitus suhteessa tuloihin.

Kiinteistöverojärjestelmä kokonaisuutena kaipaa uudistamista, ja nyt on pohdittava, kannattaako korotuksia tehdä ennen kiinteistöverojärjestelmän kokonaisuudistusta. Uudistuksen yhteydessä tulisi selvittää, miten kiinteistöverotus todella kohdistuu eri tuloryhmiin ja erilaisiin ihmisryhmiin, miten se vaikuttaa tulonjakoon ja miten se kumuloituu asumiskustannuksiin, ja tulisi pohtia, miten kiinteistöverotusta voitaisiin kohdistaa tehokkaammin suureen kiinteistövarallisuuteen eikä mummonmökkeihin.

15.22 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen samaa mieltä edustaja Zyskowiczin kanssa siitä, että raha ei tule avaruudesta, mutta joskus tuntuu siltä, että nämä päätökset ehkä syntyvät avaruudessa. Asiantuntijoiden lausunnoissa pääsääntöisesti suhtauduttiin kriittisesti kiinteistöveroprosenttien korotuksiin ja muistutettiin korotuksien vaikutuksista asumiskustannuksiin, jotka ovat viime vuosina kasvaneet keskimäärin käytettävissä olevia tuloja nopeammin. Kiinteistöveron korotuksen tavoitteena näyttää siis olevan varhaiskasvatusmaksujen alentamisesta syntyneen rahoitusvajeen paikkaaminen. On perusteltua tässä valossa kysyä, mitä järkeä tässä on, kun kiinteistöveron korotuksen maksajiksi joutuvat nimenomaan lapsiperheet ja myös yksinasuvat vanhukset. Eli ensin annetaan lapsiperheille sadan euron varhaiskasvatusmaksujen alennuskuponki ikään kuin se tulisi avaruudesta, ja heti perään lyödään käteen sadan euron lisälasku kiinteistöveron korotuksena. Tulikohan sekin nyt sitten avaruudesta?

15.23 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ainakin minun mielestäni verotuksen pitää olla oikeudenmukaista ja yhdenvertaista, ja kun täällä keskustellaan ala- ja ylärajoista, niin sehän johtaa siihen, että joissakin kunnissa kiinteistövero nousee ja joissakin ei tapahdu mitään ja joissakin kiinteistövero laskee, mikäli kunta käyttää omaa harkintavaltaa.

Mutta se suurin ongelma ei kyllä ole minun mielestäni ala- eikä yläraja, ja on hyvä, että edustaja Mikkonen täällä otti esille saman asian, josta itse olen usein puhunut, niin kuin puhun nytkin: Suurin ongelma on verotusarvo. Verotusarvossa otetaan huomioon tontti, missä päin maata se sijaitsee, mutta rakennukseen kohdistuva verotusarvo perustuu rakennuskustannuksiin. Onko joku kansanedustaja täällä sitä mieltä, Harakka tai Viitanen, että on oikeudenmukaista, että kauppahinta kiinteistöllä saattaa olla pienempi kuin vuotuinen kiinteistövero? Näin on tapahtunut, ja tämä kertoo sen suuren ongelman, että kiinteistöveron verotusarvon pitäisi suurin piirtein vastata kiinteistön todellista arvoa, ja tämä on se kaikkein suurin tekijä, mikä uudistuksessa pitää ottaa huomioon.

15.24 **Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiinteistöverolla on varmasti siinä suhteessa hyviä puolia, että siinä verotetaan omaisuutta, mutta toisaalta täytyy todeta sekin, että hallitus aikoo verottaa omaisuutta erityisesti niiltä pienituloisilta, jotka asuvat mahdollisesti vanhassa omakotitalossa, suhteessa siihen, että hallitus olisi voinut aidosti verottaa myöskin isojen perintöjen saajien omaisuutta paljon paljon enemmän sen sijaan, että verohelpotuksia siihen suuntaan tulee. Siltä osin voi sanoa, että tämä valittu linja ei ole kovin johdonmukainen. Toisaalta pitkä tie on ollut myös se, että ollaan haluttu pitää kohtuullisemmista asuinkustannuksista huolta, ja nyt tämä hallituksen linja on ollut paikata tärkeisiin hankkeisiin rahaa juuri kiinteistöveron alarajan korotuksella. Minusta se, että jatkuvasti ollaan hakemassa rahaa kiinteistöveron alarajaa korottamalla, ei ole kestävä linja. Siihen pitäisi saada täällä muutos.

15.25 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiinteistöveron korotus sinällään on tietenkin kuten mikä tahansa veronkorotus: siihen liittyy hyvin negatiivisia arvolatauksia. Mutta edustaja Eestilän puheenvuorossa oli minun mielestäni tämän asian ydin. Meillä on maassa valtava määrä kiinteistöjä, joilla käytännössä ei ole enää mitään arvoa. [Timo Harakka: No, miksi te korotatte niiden kiinteistöveroa?] Mutta joka tapauksessa tähänhän ollaan... — Arvoisa edustaja Harakka, kun maltatte mielenne, niin asiahan selviää teille tämän puheenvuoron aikana. — Nimittäin kiinteistöveroa ollaan parhaillaan uudistamassa, ja siihen liittyy juuri tämä totuus, että saadaan kiinteistöjen todelliset arvot esille ja sen mukaan määrätään sitten vero.

Tässä asiassa totta kai käyvät ihmiset kuumana sen suhteen, pitäisikö kiinteistöjä verottaa vieläkin enemmän. Ei minun mielestäni, mutta pitää muistaa kuitenkin, että yhteiskunta tarvitsee [Pia Viitanen: Mitä te teette?] tietyn määrän verotuloja saadakseen maksettua nämä vaikkapa eduskunnankin kulut ja monet muut kulut. Mutta muistakaa, hyvät ystävät, kuitenkin se, että [Timo Harakka: Kunnat!] hallituksen linjahan on ollut, että verotuksen määrää ei koroteta. Se on hyvä asia pitkässä linjassa, mutta [Puhemies koputtaa] uudistuksen me tarvitsemme, ja se pitää tehdä oikeudenmukaisesti koko maan eri olosuhteet huomioiden.

15.26 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä onkin jo monissa puheenvuoroissa hyvin kuvattu näitä ongelmia, mitä kiinteistöveroon liittyy. Itse tuon esille sen näkökulman, että se toimii ikään kuin sekä alueellisen epätasa-arvon tuottajana että sen olemassa olevan epätasa-arvon kuvastajana. Meillä Ruuhka-Suomen ulkopuolella, mistä itse tulen, ei aina ole sellaista tilannetta, missä voitaisiin olla siinä veron alarajalla ja korottaa sitä pakon edessä, kun alarajaa nostetaan. Kyllä siellä on monissa kunnissa paljon korkeampia kiinteistöveroja, koska kunnat tarvitsevat verotuloja. Siinä on myös se tekijä, joka on monesti mainittu, että niiden kiinteistöjen arvo on pienempi kuin täällä pääkaupunkiseudulla, ja silti niistä peritään suurta veroa.

Mikä sitten tähän on vastaus? Se ei ole niin helppo kysymys kokonaisuudessaan. Onhan asumisessa muitakin kustannuksia kuten esimerkiksi varainsiirtovero, joka on todella hankala ja epäoikeudenmukainen vero, mutta sen kääntöpuolena on se, että valtio tarvitsee verotuloja. Ehkä tässä olisi jonkinnäköisen puoluerajat ylittävän parlamentaarisen pohdinnan paikka, mitä tälle asialle voidaan tehdä, koska eivät nämä yhdessä hallituskaudessa ratkea.

15.27 **Touko Aalto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä oikeastaan pitää erottaa kaksi keskustelua. Kuuntelin edustaja Harakan ja edustaja Zyskowiczin keskustelua. Ensinnäkin on se, että kiinteistövero on monilta osin hyvin perusteltu ja järkevä vero syistä, joita edustaja Sarkkinen toi jo esiin. Mutta sitten kysymyksessä siitä, nouseeko kenenkään verotus, edustaja Harakka on täysin oikeassa. Kyllä ihmisten verotus nousee nimenomaan tämän kiinteistöveron korotuksen kautta, ja sen edustaja Zyskowiczkin voisi myöntää.

Isoimman ongelman toi itse asiassa esiin edustaja Eestilä täällä, aivan oikein, toi sen pihvin. Voisi kiteyttää sen tilanteen, sen ongelmatiikan tässä näin, että me korotamme sellaisten kiinteistöjen verotusta, joiden arvo on romahtanut, kuten edustaja Hoskonenkin toi esiin. Sen takia pitäisi odottaa sitä, että me teemme tämän arvostamismenettelyuudistuksen, minkä jälkeen verotusarvo vastaisi kiinteistön todellista arvoa. Se olisi järkevää sen kannalta, missä vaiheessa mennään eteenpäin, jotta ei mennä se kuuluisa peppu edellä puuhun. — Kiitoksia.

15.28 **Esko Kiviranta kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhdyn niitten edustajien ajatuksiin, jotka täällä ovat tuoneet esille sen, että rakennusten kauppahinnat ja arvo hyvin usein jäävät alle rakennuskustannusten. Kuulin äskettäin tapauksesta tuolta Etelä-Karjalasta, itärajalta, missä valmistalopaketti oli äskettäin maksanut 300 000 euroa ja kauppahinta, joka siitä sitten saatiin, oli 50 000 euroa, eli hintojen erotukset saattavat olla tätä luokkaa. Nythän ollaan uudistamassa tätä kiinteistöjen arvostamista, ja vaatii aika paljon valvontaa, että juuri tämäntyyppinen asia otetaan siinä valmistelussa huomioon. Se ei ole kovin ongelmatonta. Suoraan sanottuna tällä hetkellä sitä ei olla ottamassa tuolla Verohallinnon valmistelussa lainkaan huomioon. Se kävi ilmi tänään valtiovarainvaliokunnan verojaoston kuulemisessa.

15.30 **Outi Mäkelä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiinteistöverotusta varten ollaan tosiaan kehittämässä uutta maapohjaan perustuvaa arvostamismenetelmää, joka on tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 2020. Tämän on tarkoitus sitten parantaa verotuksen oikeudenmukaisuutta ja läpinäkyvyyttä, mikä tulee todellakin tarpeeseen. Tässä on

moni ottanut esiin sen, että näitä kiinteistöveron korotuksia on ollut useampia peräjälkeen, mutta se on ihan tästä esityksestä luettavissa, että hallitusohjelman mukaisesti kiinteistöveron korotus — tämä 100 miljoonaa kokonaisuudessaan — on aikomus toteuttaa portaittain hallituskauden aikana. Tästä on siis kyse, ja siitä johtuu se, että näitä korotuksia on useita.

Lisäksi haluaisin ottaa vielä kantaa siihen, että monessa kunnassa kiinteistökannan inventointi on puutteellinen, ja tähän haluaisin vähän korjausta. Meillä nämä rekisterit, jotka kiinteistökantaa rekisteröivät, eivät keskustele riittävästi keskenään, ja tähän kunnat tarvitsisivat apua ja tukea.

15.31 **Ritva Elomaa ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiinteistövero nousee ja asuminen kallistuu. Kuten edustaja Kankaanniemi sanoi, tämä korotus on raaka hyvin pienituloiselle, siis varsinkin monelle lapsiperheelle ja ikäihmiselle. Koska asuminen ja katto pään päällä eivät ole luksusta vaan perustarve, on kustannusten nousu katastrofi monelle. Kuinkahan käy niiden ihmisten, jotka jo nyt elävät köyhyysrajalla? Kuitenkin, totta kai, kiinteistövero on yhdenmukainen ja tavallaan oikeudenmukainen, mutta edustaja Eestilä otti ensimmäisenä täällä esille todellisen probleeman eli tämän kiinteistöveron verotusarvon ongelman. Siihen pitää jotenkin tarttua.

15.32 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se olennainen kysymys on juuri se, että kun uudistuksia joka tapauksessa ollaan tekemässä, niin miksi tällainen pakkokorotus automaattisesti tehdään, jo kolmas vuosi peräkkäin, ja myös siitä eteenpäin hallitus haluaa näin toimia. Paitsi näitä arvostuskysymyksiä, mielestäni täytyy katsoa myös kaiken kaikkiaan sitä rakennetta, miten siinä pystyisi paremmin huomioimaan ikään kuin eri tulotasoisten ihmisten asumiskustannusten kehitystä. Kaikki tämä vaatisi aivan uudenlaista ajattelua. Puhemies, minusta on aika kuvaavaa, että täällä hallituspuolueet sanovat melkein vuoro vuoroin, että kiinteistöveron korotus ei ole ongelmaton. Niinpä kysymys kuuluu, miksi se juuri nyt on sitten pakko tehdä.

Kaiken kaikkiaan minun mielestäni myös toinen erittäin tärkeä kysymys on se, että kun todetaan, että kenenkään verotus ei kiristy, niin kyllä kiristyy nimenomaan asukkaan verotus, erityisesti omakotiasujan, jolla saattaa olla kouluikäisiä lapsia. [Puhemies koputtaa] Samoin lämmityskustannukset nousevat. Kyllä tässä yhtälössä, puhemies, miinusmerkille jäävät monet lapsiperheet ja eläkkeensaajat.

15.33 **Toimi Kankaanniemi ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Varhaiskasvatusmaksutulo vähenee kaikilta kunnilta, joissa tällaisia tuloja nyt on ollut tältä osin, ja ne joudutaan jollakin paikkaamaan. Kyllä tämä hallituksen viesti on, että ottakaa kiinteistöveron kautta. Näin tätä kiinteistöveroa on käytetty jo aikaisemminkin melkein minkä tahansa perusteeksi eli korvaamaan mitä tahansa, eli tällä tavalla tämä koskee kyllä muitakin kuin vain alarajalla olevia.

Kiinteistöjen arvo on kyllä vakava kysymys. Esimerkiksi tässä talouden tilanteessa saattaa olla, että työpaikka olisi Uudessakaupungissa ja asuu Hyrynsalmella, Hyrynsalmella on rakentanut talon ja on ottanut 200 000:n velan ja sitten yrittää sitä myydä. Saa siitä ehkä 20 000, jää 180 000 velkaa. Muuta sillä sitten ja hanki asunto Uudestakaupungista. Tähän hallituksen pitää kyllä paneutua, miten tämä ongelma ratkaistaan.

15.34 **Olavi Ala-Nissilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt on hyvä, että tällä vaalikaudella tämä koko julkistalous käsitellään kokonaisuutena. Mutta kun kuuntelee vihreitä ja osaa muutakin oppositiota, joka vastustaa valtiontalouden tasapainottamistoimia usein lapsiin vedoten, minusta se on vastenmielistä. Mitä se velka sitten on? Se on nimenomaan tulevaisuuden veroa. Viime vuonna me otimme 100 000 euroa jokaista syntyvää lasta kohden lisää velkaa, tänä vuonna ehkä yli 600 000 euroa jokaista syntyvää lasta kohden velkaa. Se on heidän niskassaan. Kyllä meidän pitää tulevaisuudessa, jos me ajattelemme lapsiperheitä, myöskin pitää valtiontalouden tasapainottamisesta huolta eikä kasata syntyvien lasten päälle jatkuvasti lisää velkaa. Minä ihmettelen vihreitä. Heiltä tämä kestävä kehitys on valitettavasti vain unohtunut.

15.35 **Touko Aalto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Ala-Nissilä puhuu vasten parempaa tietoaan. Nytkin, kun vaihtoehtobudjettikeskusteluun lähdetään, pyritään rakentamaan nimenomaan finanssipolitiikkaan viritykseltään yhdenmukainen esitys hallituksen kanssa. Mutta olennainen huomio on se, että budjetin sisällä jokainen euro on arvovalinta. Kehysten sisällä jokainen euro on arvovalinta. Me haluamme tehdä oikeudenmukaista tulevaisuuspolitiikkaa. Sen takia satsataan nimenomaan sinne päivähoitoon, koulutukseen, lasten ja nuorten hyvinvointiin, ja sitä ei paranneta sillä, että vaihtoehdottomuuden nimissä lähdetään tekemään isoja leikkauksia — sanotaan, että mitään muuta vaihtoehtoa ei ole — koska ihan samalla euromäärällä budjettiallokaation kautta voidaan tehdä arvovalintoja siinä, pistetäänkö ne pisteeseen A vai pisteeseen B. Tämä ei ole vaikeata matematiikkaa, niin että voisin uskoa, että myös edustaja Ala-Nissilä, joka on kokenut ihminen näissä asioissa, tämän ymmärtää.

15.36 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustajat Harakka, Aalto ja kumppanit pyysivät hallituspuolueita tunnustamaan, että slogan siitä, että kenenkään verotus ei kiristy, ei pidä paikkaansa. No, ei se pidäkään paikkaansa, eikä sellaista pidä väittääkään eikä ole väitettykään. Hallitusohjelmassa on lähdetty siitä, että kenenkään työnteon verotus ei kiristy. [Hälinää — Puhemies koputtaa] Totta kai esimerkiksi tässä, kun kiinteistöveroa korotetaan, kiinteistöverotus kiristyy, ja kun tupakkaveroa korotetaan, niin tupakoitsijan verotus kiristyy, ja niin edelleen.

Edustaja Viitanen on monta kertaa kertonut, miten viime vaalikaudella tehtiin nämä veroratkaisut oikeudenmukaisesti. Hänen mielestään oikeudenmukaista oli se, että jatkuvasti kiristettiin työnteon verotusta. Me emme pitäneet sitä hyvänä ratkaisuna, ja tulokset puhuvat puolestaan. Viime vaalikaudella kiristettiin jatkuvasti verotusta, saatiin 100 000 työtöntä lisää. Tämän vaalikauden aikana joka tapauksessa on käymässä niin, että kokonaisveroaste laskee, mikä sekin on myönteistä kehitystä.

15.37 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mikähän mahtaa olla nyt hallituspuolueiden edustajien logiikka? Kun sinänsä hyvinkin kauniisti täällä olette olleet huolissanne syrjäseutujen arvoaan menettävistä asunnoista, niin kuitenkin kiitätte näitä vähäväkisiä korottamalla kiinteistöveroa. Loogistahan olisi alentaa kiinteistöveroa tai vähintään pitää se ennallaan odottaen, että tuleva kiinteistövero toimii oikeudenmukaisesti myöskin arvoaan menettäneiden asuntojen osalta. Lisäksi kuitenkin se suurin huoli liittyy pääkaupunkiseutuun, metropolialueeseen, jonka kasvun pullonkaula ja työllisyyden pul-

lonkaula nämä kasvavat asumiskustannukset ovat, ja tätä pahennatte ja teette hallituksen omasta työllisyystavoitteesta entistä vaikeamman.

Haluan kiittää edustaja Zyskowiczia ja edustaja Outi Mäkelää, koska viimeksi, kun meillä oli edellinen korotus, täällä ei ollut yhtään hallituspuolueiden pääkaupunkiseudun kansanedustajaa. Te voitte nyt perustella, edustaja Zyskowicz, tapanilalaisille eläkeläisille, miksi heidän talonsa kiinteistövero nousee, ja te voitte, edustaja Outi Mäkelä, [Puhemies koputtaa] perustella, miksi espoolaisten kiinteistövero jälleen nousee, [Puhemies koputtaa] kun vuoden 2015 korotuksessa Espoo yksin maksoi yli puolet korotuksista.

15.38 **Kaj Turunen si** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Seurasin tätä keskustelua työhuoneesta, ja kun tämä muuttui näin mielenkiintoiseksi, halusin tulla tänne sanomaan muutaman sanasen.

Verotus on kokonaisuus. Verotuksella on moninaisia vaikutuksia, muun muassa ohjaavia vaikutuksia, ja tässä yhteydessä puhutaan myöskin merkittävistä työllisyysvaikutuksista. Kiinteistöveroa korotetaan, ja kun keskustelussa on tuotu esille, että sillä kompensoidaan pelkästään varhaiskasvatusmaksujen alentamista ja jopa niitten poistamista kokonaan, niin se sinällänsä on kyllä ihan totta. Mutta kyllä sellaisissa kunnissa kuin kotikaupungissani Savonlinnassa — jossa on maan korkein veroäyri, ja nyt Savonlinnassa on strategiaan tehty merkintä siitä, että veroäyriä pyritään laskemaan — tämä on kuntien talouden kokonaisvaltaista hoitamista, myöskin se, että tällä kiinteistöveron korotuksella saadaan kunnan taloutta pidettyä kunnossa silloin, kun veroäyriä lasketaan. Ja veroäyrin, työn verotuksen laskulla on suora [Puhemies koputtaa] yhteys siihen, että saadaan uusia työpaikkoja ja kannustavuutta.

15.39 **Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä on pysähtymisen paikka siinä, että hyvin lyhyessä ajassa, muutamassa vuodessa, kiinteistöverotus on tullut tämmöiseksi jatkuvaksi korotusautomaatiksi, josta aina hyviin hallituksen tarpeisiin tuntuu löytyvän lisää rahaa. Ollaan tilanteessa, jossa tosiasiallisesti meidän pitäisi pysähtyä siihen, onko tämä alarajan nosto se ainoa lääke vai pitäisikö tosiasiassa, niin kuin tässä keskustelussa on jo keskusteltu, selvittää sitä, miten kiinteistöjen veroarvojen ero voitaisiin ottaa huomioon paremmin. Nythän tämä olemassa oleva veroarvojen erilaisuus levenee levenemistään sitä kautta, kun kiinteistöveron alarajaa nostetaan. Alueelliset erot eivät ole huomioituja siltä osin. Olisi tärkeätä myös pohtia sitä, miten eri kiinteistöt suhteessa toisiinsa verotettaisiin. Siltä osin minusta on ikävää, että varhaiskasvatusmaksujen [Puhemies koputtaa] alentamiseksi on lähdetty hakemaan rahaa tällä tavalla kuntien kulujen kompensointiin.

15.40 **Esko Kiviranta kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On mukava kuulla esimerkiksi edustaja Viitasen suusta toteamus, että kiinteistövero on kaiken kaikkiaan erittäin ongelmallinen vero, kun se ei ota huomioon maksukykyä. Tehän pidätte vain kiinteistöveron korotusta sellaisena, että se ei ole ongelmaton. [Pia Viitanen: Sanoin juuri, että sitä rakennetta pitäisi muuttaa!] Mutta se on erittäin ongelmallinen vero, ja tietysti kaikkein ongelmallisin se on hyvin pienituloisille eläkeläisille, ja se on ongelma myös maatalouden tuotantorakennuksiin äskettäin investoineille, jotka eivät saa tuotantoa sillä tavalla kannattamaan, että tuo kiinteistövero edes vuodesta toiseen pienenisi. He eivät pysty tekemään poistoja ja maksavat korkeaa kiinteistöveroa vuodesta toiseen navetastaan tai sika-

lastaan. Näiltä tuotantorakennuksilta kiinteistövero pitäisi poistaa, ja käsittääkseni se olisi mahdollista, kun hallitus tässä asiassa ryhtyisi tositoimiin ministeri Orpon johdolla.

15.42 **Sami Savio ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Turunen äsken totesi, että verotus on kokonaisuus, ja niinhän se tietysti onkin, se on ihan totta. Mutta hän väitti myös, että varhaiskasvatusmaksujen aleneminen ja kiinteistöverojen alarajan nosto eivät suoraan liity toisiinsa. No, kuitenkin tässä hallituksen esityksessä 115, joka koskee varhaiskasvatusmaksujen alentamista, lukee, että hallitus on päättänyt kompensoida näitä maksutuottojen menetyksiä kunnille nostamalla kiinteistöverotuksen alarajaa 20:lla ja siitä tuottona on noin plus 25 miljoonaa euroa. Lisäksi tässä on tarkoituksena kohdentaa suurempi osa yhteisöveron tuotosta kunnille — sitä käsittelemme myöhemmin tänään istunnossa — ja myös korottaa hieman kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. No, edustaja Turunen tässä toi ilmi, että jos kunnat laskevat tuloveroäyriään, mikä on sinänsä monessa tapauksessa hyvin kannatettavaa, niin ne voivat kompensoida sitä kiinteistöveron nostolla. Mutta minä kysyn: miten tämä kiinteistöverojen alarajojen nosto nyt sitten vastaa [Puhemies koputtaa] kuntien tarpeisiin?

15.43 **Outi Mäkelä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin verotus on kokonaisuus, ja tässä kokonaisuudessa äärimmäisen tärkeää on se, että työnteko on kannattavaa ja työn verotusta pystytään keventämään. Tässä tärkeää on muistaa kuntien kannalta nyt todella se, mitä edustaja Savio tuossa edellä luetteli, eli nyt kompensoidaan kunnille tätä menetystä ja muun muassa valtionosuutta korotetaan ja yhteisöveron tuotosta nostetaan 60 miljoonalla eurolla kuntien osuutta, ja sitten lisäksi on tämä kiinteistöveron korotuksen osuus. On sellaisiakin aikoja eletty, jolloin kiinteistöveroa korotettiin ja siitä siivu sitten napsaistiin valtiolle takaisin ja kunnat eivät siitä hyötyneet. Tämä on kuntien kannalta kuitenkin tasapuolinen ja reilu [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä] siinä mielessä, että tuotto menee suoraan kuntien kassaan.

15.44 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on nyt aika mielenkiintoista. Kun puhutaan, että kenenkään työnteon verotus ei kiristy, niin kyllä pieni- ja keskituloisten lapsiperheiden verotus kiristyy. Se on fakta, näin käy. Mitä tulee velkaan, SDP:n vaihtoehtobudjetti ottaa vähemmän velkaa kuin hallitus ottaa. [Välihuutoja oikealta] Edustaja Olavi Ala-Nissilä tämän tietää, mutta siitä huolimatta hän haluaa antaa ehkä toisenlaista totuutta.

Puhemies! Mitä tulee sitten tähän reiluuteen, niin minä nyt toivon, kun edustaja Mäkelä tässä nyt kovasti puolusteli tätä kiinteistöveroa, että voisitte puolustella sitä, että esimerkiksi 2015 Espoon osuus lisätuotosta oli 54 prosenttia ja vuonna 2017 toteutetun korotuksen tuottotavoitteesta 70 prosenttia kohdistui pääkaupunkiseudulle. Minä muistelen ihan samalla tavalla kuin edustaja Harakka tuossa aiemmin, että viime vuonna tähän aikaan, kun puhuttiin kiinteistöveron korotuksesta, minä en nähnyt juurikaan hallituspuolueiden edustajia täällä puolustelemassa, mutta hyvä kun heitä [Puhemies koputtaa] nyt on paikalla. Nyt toivomme puolusteluja sitten lisää näille esityksille.

15.45 **Kaj Turunen si** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toisin kuin tässä kollega Savio antoi väärän todistuksen sanomisistani, en todellakaan sanonut, että näillä ei ole mitään tekemistä keskenään, vaan sanoin, että se ei ole pelkästään sitä. Kyllä tällä kiinteis-

töveron korotuksella luonnollisesti varhaiskasvatusmaksujen alentamista kompensoidaan. Mutta sanoin myös sen, että verotus on kokonaisuus ja kunnissahan päätetään kiinteistöveron taso, ja niissä kunnissa, joissa on työtulon verotus korkealla ja halua sitä alentaa ja joissa on vara, ottaen huomioon nämä varhaiskasvatusmaksujen alentamiset, tätä tukee nimenomaan tämä kiinteistöveron korotus, ja sitä kautta työtuloja vähemmän verotetaan.

Sitten edustaja Viitaselle sanon sen verran, että työn verotusta on vähennetty tällä hallituskaudella 1,2 miljardia euroa. Siitä 450 miljoonaa on kuitenkin työtulovähennystä, [Puhemies koputtaa] joka on nimenomaan kohdistettu pieni- ja keskituloisille.

15.46 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä nämä asumiskustannukset ovat tietyllä tavalla ongelma, ja niitä on kyllä jokainen puolue aina vuorollaan käynyt nostamassa, milloin on energiaverojen kautta tehty ja milloin on tehty kiinteistöveron ala- ja ylärajojen nostojen kautta, [Pia Viitanen: Mutta ei yhtä innokkaasti kuin tämä hallitus!] niin että minun mielestäni siinä ei varmaan ole kovin paljon keskusteltavaa sinne historiaan päin. Mutta jos katsomme tulevaisuuteen, niin tässä yhteydessä, kun me puhumme kuitenkin verosta, joka kohdistuu valtaosin asumiseen, täytyy tuoda julki se — mikä koskee varsinkin pääkaupunkiseutua — että kansalaisten velkaantuneisuusaste on tällä hetkellä historiallisen korkeana, ja kun asumiskustannuksia nostetaan, niin jos meille sattuu tulemaan vähän huonompi taloudellinen kausi ja korot nousevat, ongelmia tulee nimenomaan sitä kautta. Tänä päivänä pystyy nimenomaan pääkaupunkiseudulla ostamaan asunnon yhdellä kolmasosalla siitä hinnasta, mikä se todellisuudessa on. Se perustuu siihen, että asukkaat maksavat sitten hoitovastiketta ja rahoitusvastiketta, ja tämä rahoitusvastike saattaa hämätä sen verran, että me menemme väärällä hintatasolla kiinni sellaiseen asumiseen, mihin meillä ei ole sitten tulevaisuudessa varaa, niin että ainut toivo tässä nyt on, ettei korkotaso sitten lähivuosina nouse eivätkä ihmiset ajaudu velkaongelmiin.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt tähän debattiin myönnän vielä seuraavat puheenvuorot: Aalto, Krista Kiuru ja Hoskonen. Sen jälkeen puhujalistaan.

15.47 **Touko Aalto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustajat Turunen ja myös Savio toivat esiin sen, mihin yhdyn totta kai, että verotusta täytyy katsoa aina kokonaisuutena. Verotuksen ohella olisi syytä katsoa myös tulonsiirtoja: jos haittaverojen osuus kasvaa ja sen myötä ihmisten käteenjäävät tulot vähenevät, on syytä huomioida erotus tulonsiirtojen kautta.

Mitä tulee kiinteistöveroon, niin kiinteistövero on, toisin kuin keskustan muutamat edustajat toivat esiin, pääasiassa hyvä vero. Ongelma on nimenomaan se, että verotusarvo ei vastaa kiinteistön todellista arvoa, ja siitä johtaa se ongelma, että nyt korotetaan sellaisten kiinteistöjen verotusta, joiden arvo on romahtanut. Tässä olisi vaihtoehtona nimenomaan miettiä se verotusarvomenettelyn uudistus ensin tai sitten vaihtoehtoisesti tehdä niin, että pienituloisten ihmisten asumiskustannusten nostamisen sijaan katsotaan vero- ja yritystukia, mistä saataisiin hyvin iso fiskaalinen summa, jota voidaan taas kohdentaa tulonsiirtoina pieni- ja keskituloisille. Vaihtoehtoja on hyvin paljon, verotus takaa hyvin paljon vaihtoehtoja. Kysymys on taas jälleen kerran arvovalinnoista.

15.48 **Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on ollut muutamia tärkeitä viestejä hallitukselle tänäisessä keskustelussa, ja ensimmäinen niistä on se,

että tulo- ja varallisuuserot jatkuvasti näyttävät lisääntyvän tämän hallituksen politiikan tuloksena, ja tässä on hyvä esimerkki siitä, miten kurimusta tietyille väestöryhmille jaetaan enemmän. Esitimme keskustelussa, että sen sijaan että jatkuvasti tätä nostoautomaattia käytettäisiin, tehtäisiin aidosti jotakin näille vanhentuneille verotusarvoille. Ja voin todeta sen, että viime hallituskauden loppupuolella tämä jo päätettiin, jottei oltaisi tällaisessa tilanteessa.

Lopuksi haluan todeta, että tässähän on kysymys siitä, että varhaiskasvatusmaksujen uudistus pitäisi saada katettua, ja tällä logiikalla 25 miljoonaa otetaan täältä, jotta saataisiin uudistus kompensoitua kunnille. Olisi ollut paljon järkevämpää ottaa tämä raha sisään esimerkiksi perintöverotusta selkeästi kiristämällä, ei löysentämällä, niin kuin hallitus tekee, ja antaa valtionosuuksina raha takaisin. [Puhemies koputtaa] Tämä olisi ollut reilua.

15.49 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin, verotushan on kokonaisuus, jota pitää tarkastella kokonaisuutena eikä vain yhtä pientä osaa siitä ja moittia sitten muita, miten he ovat väärin aikaisemmin toimineet. Kokonaisuus on kuitenkin ratkaiseva: kannustaako se ihmistä työntekoon ja onko verotuksen tasapaino oikea nimenomaan kannustavuuden kannalta. Se on iso juttu.

Mutta yksi vääryys tässä on tapahtumassa koko ajan tällä hetkellä Suomessa, ja se on maatalouden kiinteistöjen ja niiden arvon verottaminen. Se on nimittäin niin, että tänä päivänä, kun kaikki tiedämme, mikä on suomalaisen maatalouden tilanne, ja varsinkin kun tämmöinen katovuosi näyttää olevan tulossa, maanviljelijät ovat suorastaan säälittävässä tilanteessa. Talous on todella tiukalla. Tähän pitäisi nyt kyllä minun mielestäni — ja uskon, että valtiovarainministeri ja myös maa- ja metsätalousministeri tätä debattia ovat keskenään käyneet — kiinteistöveropuolella saada äkkiä helpotuksia, että ei maatalouden tilanne mene sietämättömäksi. Se johtaa nimittäin sellaisiin tilanteisiin, että pian aikaa meillä ei ole kotimaista leipää eikä sitä työtä, mikä maatalouden [Puhemies koputtaa] ympärillä pyörii koko elintarvikeketjussa.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Sitten menemme puhujalistaan.

15.51 **Timo Harakka sd:** Arvoisa puhemies! Kuvitellaanpa, että valtakunnassa on voimassa partavero. Tämän veron epäoikeudenmukaisuus olisi varmaan valjennut jo muillekin kuin edustaja Aallolle ja itselleni, joten se olisi poistumassa muutaman vuoden kuluttua. Olisiko siis tässä tilanteessa viisasta korottaa tätä partaveroa, kun sehän vain pahentaisi tilannetta? Juuri näin ollaan tekemässä jälleen kerran kiinteistöveron osalta kolmatta kertaa, juuri ennen kuin koko tämä tällä hetkellä varsin ongelmallinen järjestelmä ollaan vihdoin saamassa kuntoon, veron, jonka veropohja ja veroperuste ovat tällä hetkellä syvästi epäoikeudenmukaisia, kuten tässä aikaisemmassa keskustelussakin on ilmennyt. Tahtoo mennä laskuissa sekaisin, mutta taidamme olla nyt kolmatta kertaa keskustelemassa kiinteistöveron korottamisesta nykyhallituksen aikana. Hallitusohjelmassa ilmoitettu 100 miljoonaa euroahan on jo saatu, edustaja Outi Mäkelä, kasaan, eli tämä on pelkästään ylimääräistä korotuksen korotusta. Nyt mennään siis jo yli alkuperäisen suunnitelman.

Kuten olen moneen kertaan täällä siis jo todennut, kiinteistöveroa pitäisi käyttää viisaasti. Se sopii erittäin huonosti paikkaamaan kuntien taloutta, kun vastaavasti kuntien tuloja on tässä nyt pienennetty, kuten tällä kertaa varhaiskasvatusmaksujen alentamisessa. Pienipalkkaisen koululaisperheen verotus siis kiristyy kahteen kertaan, sekä lapsivähennyksen

poiston että mahdollisesti omakotiasumisen takia. Kiinteistövero sopii huonosti fiskaalisiin tavoitteisiin siksi, että sen yhteiskunnalliset vaikutukset ovat laajat. Se vaikuttaa asumisen hintaan, asuntorakentamiseen, aluekehitykseen, työpaikkojen sijoittumiseen, työvoiman liikkuvuuteen, työllisyyden kautta koko kansantalouteen. Sillä on huomattavia tulonjakovaikutuksia. Kiinteistöveron korottaminen edellyttää muita ja mahdollisesti negatiivisia ulkoisvaikutuksia korjaavia toimia.

Tämä kohtuuton korotus pakottaa 170 kuntaa nostamaan kiinteistöveroa. Miksi se on sitten ollut etelän kunnissa niin alhainen? Siihen on kaksi syytä: Pääkaupunkiseudun suuret kaupungit eivät ole tarvinneet kassaan rahoja, koska niissä on ollut kasvua, ne ovat työpaikkaomavaraisia. Toisekseen niissä on ennestään jo korkeat asumiskustannukset. Varsinkin Uudellamaalla, joka jo nyt kerää yli kolmanneksen kiinteistöveroista, jatkuvasti kallistuva asuminen tuhoaa hallituksen haaveet työllisyysasteen noususta ja hidastaa talouskasvua juuri, kun se on lähtenyt käyntiin. Kun asumismenot koko maassa ovat vuosittain kasvaneet neljä kertaa nopeammin kuin palkansaajan käteenjäävät tulot, ero repeää vielä räikeämmäksi kasvukeskuksissa. Se heikentää yrittäjyyttä ja työvoiman saatavuutta nimenomaan pääkaupunkiseudulla. Kiinteistöveron korotuksen mitoitus ja ajoitus ovat siis äärimmäisen tärkeitä.

Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen mukaan kiinteistövero siirtyy vuokriin. Tämä lisää veron regressiivisyyttä. Nykyjärjestelmässä kiinteistöveron arvo on suhteellisesti ankarampi pienituloisilla kuin suurituloisilla. Lisäys siirtyy vuokriin, jolloin maksajiksi joutuvat vuokralla asujat, joiden enemmistöllä asumiskulut vievät jo nyt suuren osan käytettävissä olevista tuloista.

Arvoisa puhemies! Edustaja Zyskowicz on eduskunnan kenties etevin puhuja ja käyttää varsin usein tätä taitoa. Mutta tähän esittämääni suoraan kysymykseen hän ei vastannut: Mitenkä hän perustelee kiinteistöveron noston Tapanilassa asuvalle eläkeläispariskunnalle, jonka maksu nousee ehkä 100 euroa vuodessa jälleen kerran? Mitä hän heille oikein sanoo? Edustaja Outi Mäkelä tässä puolustautui sillä, että hän ei ole Espoon edustaja, ja se kyllä hänen puheenvuorostaan ikävä kyllä sitten huomattiinkin.

Siis nykyinen kiinteistövero on monella tapaa vääristynyt. Arvoasuntoja aliverotetaan ja arvoaan menettäviä mummonmökkejä yliverotetaan. Jokainen tietää, miten epäoikeudenmukainen nykyinen malli on ja sen toteutus suorastaan mätä. Siksi odotamme innokkaasti valtiovarainministeriössä sekä Maanmittaushallituksessa ja Tilastokeskuksessa valmisteltavaa kiinteistöverotuksen kokonaisuudistusta, joka on siis luvassa vuonna 2020. Kiinteistöveron lisäkorotus korostaa entisestään nykyisen veropohjan ja arvostustasojen puutteita ja vääristää verotusta. Kun seuraava hyvä hallitus saa oikean tietopohjan, oikeat menetelmät ja tekee niiden pohjalta oikeat päätökset, pääsemme vihdoin viimein oikeudenmukaiseen kiinteistöveroon. Siis kiinteistövero on periaatteessa hyvä vero, mutta käytännössä nyt ongelmallinen. Siitä tulee jatkossa myös käytännössä hyvä vero. Sitä odotellessa ei pitäisi pahentaa tilannetta, ei pitäisi korottaa partaveroa.

15.56 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Käsittelyssä oleva veroasia on herättänyt erittäin mielenkiintoista keskustelua ja tuo esille sen ikuisen ongelman, mikä on oikea määrä verotusta ja tehdäänkö se oikein. Tärkeintä olisi kuitenkin nyt muistaa, että kiinteistövero on yksi tapa saada julkisyhteisölle verotuloja. Kunnat tarvitsevat ne verot, joilla se sitten maksaa varhaiskasvatusta sun muuta, monta asiaa. Kuten edustaja Toimi Kankaanniemi omassa puheenvuorossaan mainitsi, aikanaan manttaalimaksu ja katumak-

su poistettiin ja tilalle tuli kiinteistövero, ja sen kun ymmärtää ja muistaa kun aloittaa puheenvuoron, niin on pikkuisen vahvemmilla jäillä sillä hetkellä.

Tärkeää on kuitenkin nyt pitää huoli siitä, että verotuksen kokonaisaste ei nouse ja se verotus kannustaa ihmisiä ottamaan vastaan töitä. Se on se isoin linja, josta on pidettävä kiinni. Aina pitää olla kannustavuutta sille, että ihminen lähtee töihin, etsii töitä ja hankkii elantonsa ja samalla oman eläketurvansa, koska sehän on sitten pitkässä juoksussa aivan valtavan tärkeä asia.

Kiinteistöverossa on se ongelma tietenkin, että maaseutukuntiin se iskee salaman lailla. Kiinteistöjen arvot ovat siellä romahtaneet, sen me tiedämme, ja etenkin maatalousyrittäjien elämään sattuessaan pahasti se on kamala juttu. Elikkä otetaan esimerkki, iso robottinavetta, jonka investointiarvo voi olla yli miljoona euroa: sille kun ruvetaan kiinteistöveroa sitten laskemaan, niin siinä kyllä pienen tilan nettotuotto, se, mikä sieltä ankarasta työstä viivan alle jää, menee käytännössä yhdellä pyyhkäisyllä pois. Elikkä tähän meidän pitää saada ehdottomasti eduskunnassa jokin ratkaisu, sillä maatalouden kurja tilanne, joka on esimerkiksi tällä hetkellä luonnonolosuhteiden kärjistämä, on erittäin vakava. Tulot ovat vähentyneet koko ajan, kustannukset ovat nousseet, ja nyt vielä tulee katovuosi. Tämä tilanne on todella vakava, ja uskon kyllä, että tässä Suomen eduskunnassa löytyy ymmärrystä tälle vakavalle asialle. Se kansakunta, joka ei itse pysty omia eväitään tuottamaan, ei seiso vahvalla pohjalla. Toivon, että tässä asiassa sekä valtiovarainministeri Orpo että maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä löytävät toisensa ja tähän saadaan joku järkevä esitys, koska on tärkeää, että kotimaisen ruoan tuotanto säilyy vahvalla tasolla ja ettei verotuksella — tässä tapauksessa kiinteistöverotuksella — kanneta lisää kiviä siihen rekeen, joka on jo ihan riittävän täysi tällä hetkellä.

Sitten, kun tässä keskustelussa on nostettu esille erilaisia mielipiteitä siitä, tekeekö joku hallitus oikein tai joku hallitus väärin: siitä keskustelusta ei ikinä tule loppua. Tärkeää on vain saada tässä maassa tapahtumaan se, että työn kannustavuus on työn tekeminen ja että sen kannattaminen on tärkein asia ja aina asia numero yksi.

Kiinteistöveropuolella odotamme kallella kypärin sitä kiinteistöverouudistusta, jota parhaillaan valmistellaan. Siellä pitää todella nostaa esille kiinteistöjen oikeat arvot. Suomessa tällä hetkellä tämä valtava keskittäminen — kun ihmiset yritetään kaikin keinoin saada tänne etelään asumaan — aiheuttaa ihan selkeästi sen ongelman, että kiinteistöjen arvot nousevat sellaisiin määriin, mitkä tällaisena nousukautena arvioituna ovat aivan järjettömän korkeat. Sitten kun seuraava lama iskee, ehkä löytyy sieltä sitä vähän todellisempaa arvoa. Joka tapauksessa tämä nykyinen tilanne kiinteistökaupassa on aivan mieletön täällä Etelä-Suomessa. Hinnat nousevat kohisten, ja se johtaa siihen tilanteeseen, että kun kiinteistöjen arvot nousevat, niin se tietenkin johtaa sitten vaikeuksiin, kun asumiskustannukset nousevat.

Näiden vaikeiden asioiden keskelle pitää löytyä järkevä yhteisymmärrys poliittisten puolueiden välille. Ei se riitä, että me olemme tänä vuonna yhtä mieltä asiasta. Näkisin mielelläni sellaisen kompromissin syntyvän, jolla on parlamentaarista katetta ja kannattavuutta yli vaalikausien, koska verotuksen, kiinteistöverotuksen varsinkin, soisi olevan vakaata ja tasapainoista. Silloin pärjäämme tässä asiassa.

16.00 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Östman aiemmin tässä keskustelussa jo hyvin toi esille ja korosti, monet lausunnonantajat ovat tosiaan kritisoineet voimakkaasti hallituksen aikeita nostaa kiinteistöveroprosenttien ala- ja ylärajoja. Varsinkin

tämä alarajojen nosto johtaisi tilanteeseen, jossa kuntapäättäjien tahdosta riippumatta esimerkiksi öljylämmitteisessä omakotitalossa asuvan pienituloisen eläkeläisen kiinteistövero tulee nousemaan ja nostamaan hänen asumiskustannuksiaan ja omalta osaltaan vaikuttamaan hänen selviytymistään arjessa. Monessa, monessa kunnassa näin tapahtuisi, eivätkä korotukset jäisi myöskään valumatta vuokriin, vaan nostavat ajastaan niitäkin.

Kiinteistöveron osuus kansalaisten koko verotaakasta on jo noussut hyvin merkittävästi, ja kuten edellä jo totesin, hallitusohjelman tavoitteet kiinteistöverotuoton nostamisesta on jo saavutettu. Varsinkin se tosiseikka, että tämän hallituksen esityksen myötä jopa 170 kuntaa joutuu nostamaan yleistä kiinteistöveroprosenttia, osoittaa sen, että nämä korotukset ovat varsin ylimitoitettuja. Veron yläraja oli siis vielä vajaat kymmenen vuotta sitten 1 prosentti. Nyt alarajakin nousee 1,03 prosenttiin. Erityisesti tämä alarajan nosto on erittäin ongelmallinen kuntien itsemääräämisoikeuden ja lähidemokratian toteutumisen kannalta. Ylärajan nosto jättää kunnille enemmän liikkumavaraa ja on siten helpommin hyväksyttävissä. Kohtuus täytyy tietenkin säilyttää siltäkin osin, mutta se on kuitenkin kuntapäättäjien käsissä.

Ihmettelen hieman sitä, eikö talousliberaalina puolueena esiintyvä kokoomuskaan pidä tätä alarajojen nostoa ongelmallisena, varsinkaan niissä kunnissa, joiden talous on jo nyt hyvällä tolalla. Niitäkin kuntia kuntienkin Suomessa on.

16.02 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Tuossa debattikeskustelussa jäi muutama asia sanomatta, ja palaan niihin nyt.

Kun esitettiin sellainen ajatus, että ikään kuin kuntien tuloveroprosentin korkeutta käytäisiin paikkaamaan sillä, että korotetaan kiinteistöveroja ja sitten alennetaan sitä yleistä veroprosenttia, niin itse en kyllä ihan tuolle linjalle lähtisi. Tämä näkemys perustuu siihen, että kun tätä asiaa omassa kotikunnassani tarkasteltiin, niin kyllä ne korkeatkin kiinteistöveron korotukset ovat suuruusluokaltaan sellaisia, että niitä vastaavat yleisen veroprosentin korotukset ovat todella pieniä. Eli yleiseen veroprosenttiin saataisiin pieniä alennuksia sillä, että nostetaan kiinteistöveroprosenttia todella paljon, eikä se ole mielestäni sen vaivan arvoista.

Kysymys tässä enemmän kuitenkin on siitä, että kuntien velvoitteita käytäisiin tarkastelemaan kriittisesti ja purettaisiin normeja. Sieltä löytyvät ne rakenteet, joilla niitä kustannuksia todella voidaan alentaa, eikä sellaisia menoeriä millään kiinteistöveron korotuksilla voida paikata.

16.03 **Outi Mäkelä kok:** Arvoisa puhemies! Edustaja Harakka täällä aikaisemmin teki aika pitkälle vietyjä tulkintoja ja käytti väritettyä puhetta siitä, miten tämä verokehitys vaikuttaa muun muassa kaupunkiseuduille. Hän unohti samalla sen, että esimerkiksi tänne pääkaupunkiseudulle on aikanaan osoitettu tämmöinen korotettu kiinteistövero rakentamattomille tonteille, joka on ollut todella hyödyllinen myös tämän tonttivarannon liikkeelle saamiseksi ja joka on parantanut asuntotilannetta ja lisännyt rakentamista merkittävästi ja on ollut täysin perusteltu toimenpide. Verotushan on siis kokonaisuus, ja sillä on monenlaisia vaikutustavoitteita. Myöskin tällä kiinteistöveron korotuksella pyritään hillitsemään kuntien tarvetta korottaa kunnallisveroa, joka osaltaan on merkittävä vero sitten taas toisaalla työn verotuksessa.

Tässä keskustelussa on hyviä huomioita esitetty muun muassa tämän arvostamismenettelyn uudistamiseksi. Valtiovarainministeriö on todellakin teettänyt selvityksen siitä, että

maapohjien kiinteistöverotuksen arvostamisjärjestelmä on uudistettava. Siellä on paljon ongelmia, ja verotusarvot ovat yleisesti jääneet jälkeen.

Toinen asia, jota itse mielelläni pitäisin tässä esillä, on tämä kiinteistöverokannan inventointipuoli, joka on huonolla tolalla kunnissa: Kuntaliiton arvion mukaan kiinteistöveroja jää koko maassa näitten rekisteripuutteiden takia keräämättä jopa 300 miljoonaa euroa. Nämä puutteet siis johtuvat Verohallinnon ja kuntien sekä Väestörekisterikeskuksen rekistereitten keskustelemattomuudesta ja tietokantojen puutteesta. Tämä on asia, joka pitäisi saada kuntoon.

16.05 **Markku Eestilä kok:** Arvoisa puhemies! Täällä nousi esille muutamassakin puheenvuorossa maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöveron poisto. Viitattiin valtiovarainministeriöönkin, että pitäisi tehdä jotakin tämänsuuntaista. Jos minun muistikuvani on oikea, niin viime syksynä hallitus hyväksyi 50 miljoonan euron tukipaketin maataloudelle, mikä sinänsä oli erittäin hyvä asia, ja siellä varattiin sitten 10 miljoonaa, että autettaisiin vastainvestoineita tiloja. Kun yhtenä asiana esillä oli, että maatilojen tuotantorakennuksilta poistettaisiin kiinteistövero tai sitä merkittävästi vähennettäisiin, niin se ei ollut kyllä suomalaisesta tahdosta kiinni, että niin ei tapahtunut, koska myös kokoomus tuki sitä selvitystä, vaan seinä tuli vastaan komissiossa. Ministeri Tiilikainen totesikin, että ei voi mitään, komissiossa tuli seinä vastaan. Minun mielestäni meidän täytyy täällä salissakin todeta asioiden oikea järjestys, että jos siihen joku keino löytyy, niin kokoomus sitä kannattaa, koska maatalous tänä päivänä on oikeasti vaikeuksissa ja tulorakenne ja kulurakenne eivät ole tasapainossa. Sille pitää tehdä jotakin.

16.07 **Olavi Ala-Nissilä kesk:** Arvoisa puhemies! Edustaja Eestilä on tuossa oikeassa, että todella se kiinteistövero voi olla nyt maataloudessa suorastaan investointien este. Sillä tavalla tähän liittyy näitä vaikutuksia, jotka myöskin pienituloisten osalta pitää ottaa huomioon. Tuo, minkä edustaja Mäkelä totesi, että kiinteistöveroa on voitu hyödyntää, että on saatu pääkaupunkiseudun rakentamattomia tontteja liikkeelle, on erittäin tärkeä asia.

Mutta, arvoisa puhemies, mikä on suuri kuva? Suuri kuva on se, että tällä vaalikaudella ei ole leikattu kuntien valtionosuuksia, kuten tehtiin viime vaalikaudella. Tästä on seurannut se, että paine kunnille nostaa veroja on selvästi pienempi, koska valtio on kuokkinut oman osansa tässä julkistalouden kokonaisuudessa. Ja kun tämä kiinteistövero kuitenkin on kuntien päätettävissä pääsääntöisesti, niin tämä linja, että kuntien valtionosuuksia ei ole leikattu, on ollut juuri veronmaksajien kannalta hyvä asia.

16.08 **Teuvo Hakkarainen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Verottajasta: Minä ymmärrän verotuksen ja sen kokonaisuuden siinä, mutta miten tämä kohdistuu? Otetaanpa esimerkiksi tämä nettikauppa. Nyt kun tuolta ulkomailta voi tilata mitä tahansa ja täällä kivijalkafirmat, jotka toimivat niitten kilpailijoina, joutuvat tämmöisen verotuksen kohteeksi, niin se on epäoikeudenmukaista.

Ja myös toinen juttu: Maatiloilla, yrityksillä on kiinteistöjä, joilla ei ole oikeastaan mitään arvoa. Elikkä jos pankkiiri antaa tietyn vakuuden siitä, niin sen vakuuden mukaan myös sen verotusarvon pitäisi olla, eikä pitäisi katsoa täältä verottajan näkökohdasta niin, että se lajittelee vain tuosta, että tämmöinen hinta laitetaan tuolle kiinteistölle ja maksetaan se vero siitä, vaikka sillä kiinteistöllä ei ole mitään arvoa. Edustaja Eestilä jo varmaan mai-

nitsikin tästä asiasta. Tämä on semmoinen epäkohta, että tällä menolla maaseudut ja niitten yritykset tulevat lähtemään pois sieltä. Se on yksinkertainen totuus.

16.09 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Todellakin, maaseutuolosuhteissa toimiva yritysten ja varsinkin maatilojen tilanne on todella todella huono.

Kuten tiedämme kaikki, niin tällä vaalikaudella kuntien rahoitusasema on parantunut olennaisesti, kun ei ole tehty leikkauksia kuntatalouteen niin paljon, ja kuntien talous on tervehtynyt jopa niin, että viime vuonna, jos oikein muistan, 400 miljoonaa euroa olivat kuntataloudet plussalla. Elikkä en äkkiä muista, onko tällä hetkellä yhtään tämmöisiä kriisikuntia ja vakavissa vaikeuksissa olevia kuntia. Todellakin tilanne on olennaisesti parantunut. Tätä taustaa vasten tarkasteltuna kiinteistöveron rajojen muuttaminen totta kai antaa instrumentteja kunnille verotuksen lisäämiseen, mutta jokainen vastuullinen kuntapäättäjä tietenkin tietää sen, että ei voida lähteä siitä, että verot nousevat rajusti, koska kuitenkin tärkeää on pitää asukkaat tyytyväisinä kunnassa ja eläminen asiallisen halpana ja säilyttää heidän työpaikkansa.

Maatalouden puolesta edelleen haluan sanoa, arvoisa rouva puhemies, että maatalouskiinteistöjen arvon perusteella tehtävän kiinteistöverotuksen epäoikeudenmukaisuus on tällä hetkellä huutavan väärä. En tiedä, mistä löytyy se poliittinen yksimielisyys. Ymmärtääkseni se tässä talossa jo on, mutta nyt pitäisi löytyä sitä sydäntä ja tuulenhalkaisijaa, sitä henkilöä, sitä ministeriä, joka loihe lausumaan julkisuuteen, että tämä asia pitää panna kuntoon, koska nimenomaan maatalouden tilanne tällä hetkellä on aivan... En ihan katastrofaaliseksi sitä vielä sanoisi, mutta aika lähellä ollaan.

Toivoisin, arvoisa puhemies, että eduskunta ottaisi tämän asian vakavasti. Nyt eletään niitä aikoja, että jos emme tähän saa parannusta, meillä maatiloja rupeaa menemään konkurssiin kiihtyvällä vauhdilla. Se on pois suomalaisesta työstä, koska siinähän menetämme samalla koko jalostusketjun arvon, ja samalla se aiheuttaa sen, että kun ulkomailta tuleva elintarvike valtaa markkinoita, niin niiden valtaaminen takaisin on äärimmäisen vaikeaa.

16.11 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Aivan lyhyesti haluan tähän loppuun vielä todeta sen, että edustaja Jani Mäkelä otti äsken esille sen asian, että on hyvin ongelmallista ajatella sillä tavalla, että kiinteistöveron nostolla voitaisiin kunnissa kompensoida niissä mahdollisesti tehtäviä tuloveron alennuksia, ja jaan täysin edustaja Jani Mäkelän käsityksen siitä, että kuntien tulee kompensoida mahdollisesti — ja aivan oikein, tietyissä tapauksissa täysin aiheellisesti — tekemänsä kunnallisveron lasku muun muassa toimintojaan tehostamalla ja muutoinkin kulujaan karsimalla, ja niinhän monessa kunnassa on tehtykin. Muun muassa omassa kotikunnassani Ylöjärvellä on pyritty tehostamaan toimintaa, ja siinä on aika hyvin onnistuttukin. Sitä vastoin, kun täällä on esitetty, että kiinteistöveron nostolla voitaisiin sitten kompensoida tätä kunnallisveroprosentin laskua, niin mielestäni se ei voi olla mikään automaatti, koska kyllähän siinä tulee jo se vastaan, että kunnallisveroprosentti määritellään 0,25 prosenttiyksikön tarkkuudella. Jos se koko summa kompensoitaisiin kiinteistöverolla, kyllä siinä sitten kiinteistöveroprosentit täytyisi nostaa jo pilviin.

16.12 **Esko Kiviranta kesk:** Arvoisa puhemies! Täällä on monissa puheenvuoroissa hyvin asiallisesti kiinnitetty huomiota siihen, että realisoituvat kauppahinnat ovat rakennuskustannuksia alempia ja myös hyvin usein kiinteistöverotusarvoja alempia, ja tämä ongel-

ma ei koske pelkästään Suomen syrjäseutuja, vaan sitä esiintyy itse asiassa koko maassa, myöskin kuihtuvissa taajamissa eteläisessä Suomessa. Tämä on asia, joka Verohallinnon pitäisi tunnistaa, kun se valmistelee tätä uutta kiinteistöjen arvostamisohjettaan. Tämä koskee niin asuntoja, vapaa-ajanasuntoja kuin myöskin tuotannollisia rakennuksia.

Maatalouden osalta sanoisin, että oli hyvä puheenvuoro tuossa edustaja Eestilällä, kun hän ikään kuin ojensi kokoomuksen auttavan käden tässä maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöveron poistamisessa. Oma käsitykseni on, että ei Bryssel siihen ole esteenä, jos asiaan tartutaan.

16.13 **Outi Mäkelä kok:** Arvoisa puhemies! Näistä veroprosenttien korotuksista ja siitä, että ne heijastuisivat tarpeeseen hillitä kunnallisverojen korotuksia: Kyllä täällä kuitenkin hallituksen perusteluissa selvästi todetaan tämäkin seikka. Olen samaa mieltä siitä, että ehdottomasti tärkeämpää ja merkittävämpää on kulurakenteen uudistaminen kunnissa ja kustannusten karsiminen terveellä tavalla niin, että kunnan talous on tasapainoisella pohjalla, mutta kyllähän on fakta myös se, että kiinteistöveron tuotto on merkittävä monissa kunnissa, varsinkin täällä kasvualueilla, ja kyllä myös sillä saatava tuotto, nyt kun se tässä uudistuksessa tulee suoraan kunnille, on kunnille merkittävä tulonlähde ja kunnallisveron nostaminen olisi suoraan kiristys työn verotukseen ja sikäli heikentäisi työn vastaanottamista ja työn tekemisen kannusteita ja olisi tämän hallituksen politiikan vastaista.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.